

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
1

betreft

Archiefconvenant; wijzigingen in
de Archiefwet en -regelgeving

ons kenmerk

BAOZW/U201300267
Lbr. 13/021

Datum

13 maart 2013

Samenvatting

De minister van OCW, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen hebben een Archiefconvenant gesloten om samen te werken op het gebied van digitale archivering. Realisatie van een landelijk dekkend netwerk van e-depots en een archiefportaal zijn belangrijke doelen. De minister van OCW stelt voor de periode 2012-2016 aan het Nationaal Archief extra middelen ter beschikking om kennis en ervaring te ontwikkelen en te delen en archiefinstellingen te versterken. De provincies, gemeenten en waterschappen worden geacht bij te dragen door gerichte inzet van menskracht of financiën in het kader van matching. Aan de VNG, het IPO en de UvW is voor de stimulering van de ontwikkeling bij de decentrale overheden een bedrag van €0,8 miljoen beschikbaar gesteld.

Op 1 januari 2013 zijn twee wijzigingen in de archiefwet- en regelgeving van kracht geworden.

- De gemeente kan voortaan zelf een besluit nemen om papieren archiefbescheiden te vervangen door digitale kopieën. Het besluit van de gemeente moet rekening houden met een aantal vereisten vastgelegd in de Archiefregeling 2010.
- Het Archiefbesluit is gewijzigd teneinde het waardering- en selectiebeleid te moderniseren. Gemeenten worden gestimuleerd om een Strategisch Informatie Overleg (SIO) in te richten dat de regie voert over het gemeentelijke archiefbeleid. Het gaat lokaal daarbij om besluiten op het gebied van de vervanging, vervreemding, overbrenging en beperking van de openbaarheid van archiefbescheiden. Dit overleg bestaat uit de gemeentesecretaris en/of het hoofd Documentaire Informatievoorziening en de archivaris die het beheer voert over de archiefbewaarplaats. Gemeenten die nog geen archivaris/archiefinspecteur hebben aangesteld, worden geadviseerd dat te doen. In het kader van de uitvoering van het Archiefconvenant zullen handreikingen ter ondersteuning van de lokale praktijk worden opgesteld.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
Betreft Archiefconvenant; wijzigingen in de Archiefwet en -regelgeving	ons kenmerk BAOZW/U201300267 Lbr. 13/021	Datum 13 maart 2013

Geacht college en gemeenteraad,

De VNG, IPO en Unie van Waterschappen (UvW) hebben met de minister van OCW een Archiefconvenant gesloten, dat tot doel heeft samen te werken op het gebied van digitale archivering. Hierbij informeren wij u over de inhoud van het Archiefconvenant en de activiteiten die het Nationaal Archief en VNG, IPO en UvW daarop zullen ondernemen. Voorts gaan wij in op een aantal actuele wijzigingen in de Archiefwet- en regelgeving.

Archiefconvenant

Het is belangrijk dat gemeenten de komende jaren overgaan naar digitaal archiveren. Gemeenten werken tegenwoordig digitaal, maar vaak wordt nog op papier gearchiveerd; dat is niet efficiënt. Omdat de ICT-ontwikkelingen snel gaan is de leesbaarheid van digitale archiefbescheiden op termijn een aandachtspunt. Een zogenoemde e-depotvoorziening is benodigd om digitale informatie duurzaam in te bewaren. De waardering en selectie van digitale archiefbescheiden moet vooraf in plaats van achteraf plaatsvinden. Digitale archieven bieden kansen voor verbeterde toegankelijkheid en openbaarmaking en daarmee verbeterde dienstverlening aan de burger.

Alle overheden staan hierbij voor dezelfde opgaven. Versnippering van kennis en expertise is ongewenst: een krachtenbundeling van de overheden en archiefinstellingen is nodig om de opgave succesvol aan te gaan. Hiertoe hebben de minister van OCW, de VNG, het IPO en de UvW in december 2012 een Archiefconvenant gesloten. De Archiefvisie, die in juni 2011 door de staatssecretaris van OCW en de minister BZK aan de Tweede Kamer is aangeboden, vormt daarvan het inhoudelijke uitgangspunt.

In het Archiefconvenant is afgesproken dat de minister van OCW voor de periode 2012-2016 €9 miljoen ter beschikking stelt om kennis en ervaring te ontwikkelen en te delen en archiefinstellingen te versterken. De Algemene Rijksarchivaris, tevens directeur van het Nationaal Archief (NA), start hiervoor een uitvoeringsprogramma in samenwerking met de medeoverheden

en archiefsector. Het NA zal zich verder ontwikkelen als kenniscentrum voor archiefzorg en archiefbeheer voor het gehele werkveld. De provincies, gemeenten en waterschappen zullen bijdragen door gerichte inzet van menskracht of financiën in het kader van matching. De VNG, het IPO en de UvW zullen een stimuleringsproject opzetten. Voor het informeren bestuurders, managers en medewerkers van de decentrale overheden en ontwikkeling van handreikingen voor de lokale praktijk is gedurende de looptijd van het convenant een bedrag van €0,8 miljoen beschikbaar gesteld.

Het Archiefconvenant is uitgewerkt in een zogenoemde Innovatieagenda. Er zijn vijf speerpunten benoemd, die aansluiten op de hoofdlijnen van de Archiefvisie:

- Duurzaamheid
- Openbaarheid en selectie
- Toegankelijkheid van de Archiefcollectie Nederland
- Collectievorming
- Kwaliteitszorg en bestelversterking

Belangrijke doelen voor 2016 zijn: realisatie van een landelijk dekkend netwerk van voorzieningen voor het duurzaam bewaren van digitale archiefbescheiden van alle overheden (e-depots); vroegtijdig overbrenging van relevante overheidsinformatie naar een archief (nu kan dat nog 20 jaar of meer duren) en digitale toegang tot archieven van de overheid. Voor burgers zal het Archiefconvenant betekenen dat overheidsinformatie beter vindbaar en sneller openbaar wordt. Historische archiefinformatie zal beter toegankelijk worden via een gemeenschappelijk landelijke archiefportaal. De integrale teksten van het Archiefconvenant en de Innovatieagenda kunnen worden geraadpleegd op de VNG website via de link <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/cultuur-en-sport/archieven-en-musea/nieuws/de-overheid-naar-een-duurzaam-en-toegankelijk-digitaal-archief>

Programmatistische uitvoering

Het NA heeft een programmabureau ingesteld dat de uitvoering van het Archiefconvenant ter hand zal nemen. Dit programmabureau ontwikkelt uitvoeringsplannen die jaarlijks zullen worden vastgesteld door de minister van OCW. Een beleidsteam waarin de VNG, het IPO en de UvW zijn vertegenwoordigd zal de minister hierover adviseren, de voortgang bewaken en plannen en producten beoordelen.

De VNG, het IPO en de UvW zullen werken aan versterking van het bestuurlijke draagvlak via een zogenoemd Aanjaagteam, dat uit ambassadeurs met een bestuurlijke achtergrond zal worden samengesteld. Daarnaast zal een aantal producten ter ondersteuning van de lokale praktijk worden ontwikkeld. Het gaat daarbij om: de ontwikkeling van een functioneel ontwerp, businesscases en een modelaanbestedingbestek voor het e-depot; een handreiking voor de inrichting van een Strategisch Informatie Overleg (zie onder); een kwaliteitssysteem voor archiefbeheer en een handreiking over schaalgrootte en samenwerkingsvormen van archieven.

Vervanging

Eén van de eerste acties in het kader van het Archiefconvenant zal zijn het ontwikkelen van een handreiking over de wijze van vervanging van fysieke (d.w.z. papieren) archiefbescheiden door digitale kopieën. Met ingang van 1 januari 2013 zijn gemeenten niet meer verplicht om voor de vervanging van blijvend te bewaren archiefbescheiden vooraf een machtiging aan te vragen bij de provincie. Daartoe zijn het Archiefbesluit en de Archiefregeling 2010 aangepast. In de gewijzigde Archiefregeling wordt een aantal generieke eisen gesteld aan het besluit tot vervanging dat het college van B en W moet vaststellen. Dit betreft onder meer de inrichting van de apparatuur, de gebruikte software en de wijze van reproductie.¹ Om gemeenten bij de aanpak te ondersteunen zal een handreiking worden opgesteld in opdracht van het Nationaal Archief door een projectgroep bestaande uit deskundigen uit alle overheidslagen. Bij de communicatie zal worden samengewerkt met de VNG. U ontvangt daarover binnenkort meer informatie.

Strategisch Informatie Overleg

Op 1 januari 2013 is een wijziging van het Archiefbesluit van kracht geworden, die tot doel heeft het waardering- en selectiebeleid van zorgdragers te moderniseren. Om effectief te kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de informatiehuishouding van de overheid moet bij waardering van archiefbescheiden niet alleen met vernietigingstermijnen rekening worden gehouden. Ook vraagstukken van informatiebeveiliging, actieve openbaarmaking van informatie, rubricering, vervroegde overbrenging en openbaarheidbeperkingen moeten bij de afweging worden betrokken. Om dit te bewerkstelligen moet het voormalige 'driehoeksoverleg' vervangen worden door een zogenoemd Strategisch Informatie Overleg (SIO). Dit is een structureel ambtelijk overleg dat tot taak krijgt de besluitvorming op het gebied van de informatiehuishouding voor te bereiden en te regisseren. Het gaat daarbij lokaal om besluiten op het gebied van de vervanging, vervreemding, overbrenging en beperking van de openbaarheid van archiefbescheiden. Het SIO bestaat minimaal uit een door de zorgdrager aangewezen verantwoordelijke voor de informatiehuishouding (de gemeentesecretaris of het hoofd Documentaire Informatievoorziening) en (indien benoemd) de archivaris die beheerder is van de archiefbewaarplaats. Gemeenten die nog geen archivaris/archiefinspecteur hebben aangesteld, wordt geadviseerd dat te doen.

Selectielijst

Voor de Nederlandse gemeenten wordt door de VNG in mandaat een ontwerpselectielijst van (inter)gemeentelijke archiefbescheiden gemaakt, die door de minister van OCW wordt vastgesteld. Hierin komt door de wijziging in het Archiefbesluit geen verandering. Wij maken u erop attent dat het mogelijk is dat samenwerkingsverbanden waarin ook andere overheden participeren, zoals de Regionale Uitvoeringsdiensten, aansluiten bij de Selectielijst van (inter)gemeentelijke archiefbescheiden. Dat kan door de VNG te machtigen om bij de minister van OCW aansluiting bij de huidige lijst te verzoeken en om toekomstige actualiseringen voor te bereiden, door middel van invulling en verzending van het bijgevoegde formulier.

¹ Dit in zover het besluit archiefbescheiden betreft die ingevolge de selectielijst voor bewaring in aanmerking komen.

In het gewijzigde Archiefbesluit is bepaald dat in de selectielijst van archiefbescheiden de systematische opsomming in overeenstemming moet zijn met de voor het archief geldende ordeningsstructuur. Momenteel vormt bijvoorbeeld het Documentaire Structuurplan een instrument om een ordeningstructuur aan te brengen. Met KING wordt onderzocht hoe op termijn de selectielijst van de (inter)gemeentelijke archiefbescheiden en de Zaaktypencatalogus nader afgestemd kunnen worden.

Slot

De komende periode zult u regelmatig van de voortgang van het Archiefconvenant en de in dat kader ontwikkelde producten op de hoogte worden gebracht.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'C' followed by a horizontal line and a vertical line ending in a hook.

drs. C.J.G.M. de Vet
Waarnemend voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.